

04/04/2012

שפה אחרת לפתרון סכסוכים

בני נוער לומדים גישור - פתרון סכסוכים באמצעות דיבור

התוכנית "שפה אחרת", המופעלת על ידי מצילה בארגונים חינוכיים ברחבי ישראל, מכשירה בני נוער רבים לשמש כמגשרים צעירים. בתוך כך היא מציידת אותם באמונה בעצמם, ביכולת מנהיגות וביכולת אישית להתמודדות עם מגוון מצבי קונפליקט בדרך שאינה אלימה. תוכנית ההכשרה נועדה להטמיע בצעירים את שפת הגישור ולעודד אותם לבחור בה כהליך מועדף ליישוב סכסוכים.

היחסים הבינאישיים בגיל ההתבגרות נוטים להיות טעונים, ולעתים אף לכלול סכסוכים העלולים להיגרר לאלימות. קארין רסניק, מגשרת צעירה מכפר הנוער סילבר, מספרת: "עד כה היית רגילה לשתי דרכים לפתור את הסכסוכים - או במכות ואלימות או בשיחת משמעת אצל המנהלת. הידיעה שיש עוד דרך לפתור סכסוכים היא זו שמשכה אותי לגישור".

כיום מיושמת התוכנית "שפה אחרת" בשבעה כפרי נוער ופנימיות ובחלק מהרשויות המקומיות (בבתי ספר ומתנ"סים), על פי מודל מג"ן - מרכז גישור נוער. המודל התגבש על ידי אילני אבבה קמפינו, מנהלת תחום פנימיות ועולים באגף מצילה, בשיתוף המינהל לחינוך התיישבותי פנימייתי ועליית הנוער במשרד החינוך. חניכי התוכנית לומדים במשך שלוש-ארבע שעות בשבוע את תורת הגישור, המהווה כלי לפתרון סכסוכים בדרכי שלום. הלימודים כוללים סדנאות, פגישות עם עורכי דין ומגשרים מקצועיים, ימי עיון, והתנסות מעשית שבאה לידי ביטוי בהקמת מרכז גישור.

מרכז הגישור מנוהל על-ידי נוער מגשר בשיטה של חלוקת תפקידים בדומה לחברה. הוא משמש ככתובת לפתרון קונפליקטים בין בני הנוער בכפר, בין בני הנוער לצוות החינוכי וכן לקונפליקטים של הקהילה ביישוב הסמוך. מעורבותו של צד שלישי ניטרלי, שאינו מעורב רגשית בקונפליקט ומנהל את השיח באופן מקצועי ודיסקרטי, הוכיחה את יעילותה כבעלת עוצמה והשפעה חיובית על ח"י הקהילה. "מדובר בנערי פנימייה, ששינו ב-180 מעלות את תפיסת עולמם. הם מדברים על איפת חוק, שמירה על החוק, על יישוב סכסוכים ועל הידברות- כדרך חיים", מתאר רון פרייזלר, מפקח על הפנימיות במינהל לחינוך התיישבותי פנימייתי.

מרכז הגישור בכפר הנוער "אלוני יצחק" מהווה כיום מודל להצלחת התוכנית. "בשנה שעברה התרחשו במקום 70 גישורים", מספרת ורדית דוזלר, מנהלת תפעול של מכון CMS האחראי על הפרויקטים החינוכיים בארץ בתחום הגישור. "משמעות הדבר היא שישנם 70 מקרים שיכלו להידרדר לאלימות, כוחניות או חוסר הסכמה, ותחת זאת הם הסתיימו בהקשבה והידברות".

באחרונה הופעלה התוכנית "שפה אחרת" גם בבית הספר המקיף השלום שבשייח דנון, בין היתר במטרה להפחית את המתח הקיים בין החמולות באזור. כ-30 בני נוער מבית הספר, המגיעים משלושה כפרים ערביים שונים, נבחרו להשתתף בתוכנית ולהפוך למגשרים צעירים. בהמשך יפתח מרכז גישור במתנ"ס דנון, אשר ינוהל על ידי המגשרים הצעירים בליווי מקצועי.

בדצמבר התקיים במעלה החמישה כנס הגישורים השנתי הרביעי בהשתתפות מאות מגשרים מכל המגזרים והאוכלוסיות בישראל. בכנס, שנועד לבחון דרכים לקידום ההידברות והשיח בקהילה ולהוביל לשינוי חברתי, השתתפו גם עשרות בני נוער מכפרי הנוער שבהם מיושמת התוכנית "שפה אחרת". בכנס השנתי הקודם הוצג לראשונה בפני הקהל הרחב מודל הגישור לבני הנוער, על ידי מצילה ומכון CMS. הצגת המודל זכתה לתגובות נלהבות.

בכנס השנתי של אגף שיטור וקהילה במשרד לביטחון פנים שהתקיים ב-19.03.2012 הוענקה תעודת הוקרה של השר לביטחון פנים, ח"כ יצחק אהרונוביץ, לכפר הנוער ע"ש יוהנה ז'בוטינסקי, על השתתפותם בפרויקט "שפה אחרת".